

Kam je izginil poljski general Zagorski?

Pred tremi leti so se sukala vsa časiška poročila dolgo časa krog zagonetke z izginulim poljskim generalom Zagorskim. Zagorski je pripadal med svetovno vojno avstrijskemu generalnemu štabu. Po končani vojni in po oživanju svobodne Poljske je prevzel maršal Pilsudski Zagorskega v poljsko vojsko. Kakor znano, je bil današnji in prvotni gospodar Poljske Pilsudski ne kaj časa potisnjen v politično ozadje. Leta 1926 se je zopet povzpел na površje in tedaj se je drznil general Zagorski, nastopiti proti njemu. Radi tega ga je pustil maršal zapreti v Wilni. Dne 6. avgusta 1927 bi ga naj bili prepeljali v Varšavo. V Wilni je stopil v spremstvu oficirjev v avtomobil s številko W 6141. Od tedaj je izginila za njim vsaka sled.

Poljski socijalni demokratje so širili pred dobrim letom letake, na katerih je stalo črno na belem, da oni general, ki bi naj bil vstopil v avto »W 6141«, ni bil Zagorski, ampak njemu za las podobni Kowalski.

Zagorskega so oficirski pristaši Pilsudskega zaprli v Varšavi v poslopje legionarjev. Z mučenjem so hoteli izsiliti iz njega pismene dokaze, ki bi bili maršala onemogočili kot zopetnega vladarja Poljske, ker jim Zagorski ni maral izročiti zahtevanega, so ga ustrelili, ker mrtvi ne govorijo in ne izdajajo.

Kje je carsko ruski general Kutiepow.

V našem listu smo se že bavili z izginutjem carsko ruskega generala Kutiepowa. Da osvežimo čitateljem spomin na to osebnost, beležimo, da je bil Kutiepow ob koncu svetovne vojne pod polkovnik, ki je ohranil zvestobo carju. Pozneje se je boril v armadi Denikina in Wrangla proti boljševikom. Z umikom Wranglovcev s Krima je pribežal tudi on z drugimi ruskimi begunci v Evropo. Radi hrabrosti je postal general in ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič ga je imenoval za voditelja oborožene ruske begunske sile proti sovjetom. Kutiepow je bila ona tajna moč, ki je organizirala v Rusiji upore proti sovjetskim mogočnjakom. Baje je nameraval odstraniti sedajnega diktatorja Rusije Stalina. General je bil ona močna osebnost, ki bi bila lahko postala za sovjetse usodepolna in radi tega je morala izginiti.

Dne 26. januarja 1930 ob 10. uri dopoldne je vstopil general v Parizu v sivkasto pobarvani avto, kateremu je sledil drugi rdeč avtomobil. Od tedaj je izginila o generalu vsaka sled. Razpisana je nagrada 1 milijon frankov onemu, ki bi izsledil zločinca, a doslej je še ni postal deležen nikdo.

Francoska policija je resnega mnenja, da so odpeljali člani ruske sovjetske tajne policije generala do morske obali, kjer je že čakala nanj ruska ladja. Prepeljali so na na Rusko sovjetom v roke, ki so skušali iz njega izsiliti vse nadaljne načrte ruskim izseljencev proti boljševikom. General se je gotovo ustavljal izdajstvu in radi te-

ga so uporabili napram njemu Stalinov recept: mrtvi molčijo!

Našteti vzgledi zločinov v državno korist izvirajo iz novejših časov in jih smo podali za vzgled, kakih sredstev se poslužujejo večkrat mogočnjaki, da se iznebijo za vedno jim neljubih osebnosti.

Grozodejstva ruskih sovjetov.

Kaj je cilj preklenščakov v človeški podobi, ki so se polastili vodstva sovjetske Rusije? Uničenje vsake vere. Laž in prevara sta tem trinogom vera. Kakor z verskim uprašanjem je tudi z moralnim. Kar pripovedujejo poznavalci o ruski nemorali, spominja na Sodomo ter Gomoro. Otroci zločinci — je v današnji Rusiji nekaj vsakdanjega ter samoobsebi razumljivega.

Pri vsakem preganjanju kristjanov gre najprej proti duhovščini. Profesor Megunoff (Rus) piše: »Duhovnikom (v sovjetski Rusiji) so potisnili na glavo krono iz bodeče žice. V Tzaritzinu in Karnihinu so jim sežagali kosti, v Poltovi in Kamenchuku so nataknil duhovnike na kolce. V Poltovi, kjer je vladala ter gospodarila navadna vlačuga, so nabodli na kole en dan 18 menihov. Grozna usoda je doletela metro polita Benjamina v Leningradu. Radi njegovega svetega življenja ga je častila ter spoštovala cela Rusija. Odposlan ci čeke (tajne policije) so ga privedli pred revolucionarno sodišče. Predsednik ga je nagovoril z besedami: »Obtoženi, podaj svojo zadnjo izjavo!« — Metropolit se je dvignil, kakor poročajo očitvidci, z dostojanstvom brez razburjenja. V dvorani je vladala tišina. »Jaz sem zvest sin svojega naroda«, je začel metropolit, »jaz ga ljubim in sem ga ljubil vedno. Srečen sem, da mi je (narod) odgovoril na ljubezen.« Sodniki so bili ganjeni radi skromnosti in samozatajevanja starčka. Predsednik

ga je pozval, naj se brani ter zagovarja. Nato je odgovoril obtoženi: »Kar se mene tiče, ne vem za sodbo; ni mi znano, ali se bo glasila na smrt ali življenje. Čisto neodvisno od vaše sodbe obračam oči v nebo. Jaz se bom pokrival (kar je tudi storil) in je rekel: Bodil Bog zahvaljen za vse, kar bo prišlo.« Teh par stavkov je napravilo na zbrane najglobokejši utis. Čeka se ni drznila, obsoditi častitljivega starčka. Samo so sklenili, da ga prepeljejo v Moskvo. V resnici je pa bil par dni za tem v bližini Leningrada ustreljen od sovjetskih vojakov.

Na enak način kakor metropolit Benjamin je bilo tekom nekaj let v Rusiji umorjenih 20 škofov in 700 duhovnikov. Po največ so jih mučili nepopisno grozno.

Nadškofa iz Perma so živega sežgali, poprej so ga oslepili. Škofa iz Belgoroda so zadušili v kotlu vrelega lima. Enega škofa so obesili pred altarjem njegove cerkve. Veliko duhovnikov so krizali. V Tscherdinu so napodili v rusko zimo brez obleke duhovnika. Polivali so ga tako dolgo z vodo, da se je spremenil v ledeni steber.

Grozovitosti tekom tokratnega preganjanja na Ruskem so tako mnogostevilne ter grozne, da so v največ slučajih mnogo hujše nego so bile v prvih stoletjih krščanstva pod rimskimi cesarji.

Tudi v Rusiji se je udejstvovalo, da so ravno mučeniki najboljši pomagači za neomajenost vere. Leta 1922 so ustavili sovjeti krvava preganjanja, ki so bila v glavnem naperjena proti duhovščini. S tem niso bili strašni pokolji duhovščine končani, ampak se niso upali svečnikov javno obsojati na smrt. Duhovnike so začeli od leta 1922 naprej zapirati in jih pošiljati v pregnanstvo in to ne po izrečni sodbi, ampak pod pretvezo, da je to le upravna potreba. Radi tega je ostala usoda ječe in prognanstva, ki je zadela toliko duhovnikov, da danes javnosti prikrita. Poleg tega so odvzeli sovjeti cerk-

Novo! **MOJ TOVARIŠ** Novo!

Molitvenik za mladeniče, s posebnim naukom za vojake.

Obseg 230 strani. Cena 16 Din z rdečo obrezo in 20 Din, z zlato obrezo.
Po pošti 2 Din več. Dohi se v TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU,
Koroška cesta 5 in v podružnici Aleksandrova cesta 6.

Za fante, posebno za vojake, dozdej še nimamo posebnega molitvenika. Zato nam je »MOJ TOVARIŠ« ravno prav prišel. V kratkih pa jednatih besedah imaš tu na prvih 40 straneh lepe stanovske nauke za mladeniče. Na naslednjih 25 straneh pa je napisal iz lastne skušnje bivši konjeniški podčastnik res zlato nauke za vojake. Drugi del obsega razne pobožnosti in molitve s posebnim ozirom na mladeniče. Slovenski vojak piše o tem molitveniku: »Tako sem segel po lični knjižici in moje pričakovanje ni bilo varano. Kako krasen tisk! In oblika, kako ljubka! Ta molitvenik se bo prav dobro prilegel ozkim žepom naših fantov in vojakov. Marsikateri izmed njih se bo potrkal po prsih in rekel: Tu je »MOJ TOVARIŠ«, moj kamerad, ki gre z mano k vojakom! Mladeniči! To knjigo si kupimo vsi! Fantje! Brez »MOJEGA TOVARIŠA« ne pridite k vojakom! »MOJ TOVARIŠ« naj spremlja povsod vsakega fanta, vsakega vojaka! Dobre matere in ljubke sestric! Kupite »MOJEGA TOVARIŠA« svojim sinovom in bratom, ki odhajajo k vojakom, pošijite ga pa tudi svojim sinovom in bratom, ki so še pri vojakih!«

vam in samostanom vse premoženje. Po naročilu vlade so bile zaplenjene vse svete podohe ter svete posode.

Izkupiček za cerkveno premoženje so sovjetski mogočnejši zapravili v inozemstvu. Danes je v Rusiji toliko tisoč

cerkev brez duhovnikov, toliko tisoč občin brez dušnih pastirjev. Ni torej čudno, ako se pripravljajo sedaj sovjeti, da bi dokončali še zadnje grozote nad cerkvijo v Rusiji in njenimi služabniki.

Od prostaka do generala in v dosmrtno ječo.

Jožef Klems je rojen iz prav ravne podbine v nemškem mestu Düsseldorf leta 1890. Imel je veselje do vojaštva, a je pobegnil iz pruske vojske l. 1913 iz mesta Metz, kjer je služil pri pešpolku. Iz Nemčije je pribežal v Francijo, kjer se je upisal v tujsko legijo.

Leta 1919 se je začel upor Abd el Krima v Maroku ob obali Južne Afrike proti Špancem ter Francozom, ki je trajal nekaj let. Francozi so poslali proti upornikom tujske legije in med legijonarji je bil tudi Nemeč Klems. L. 1922 je pribežal iz francoske legije k četam marokanskega junaka Abd el Krima. Vodja upora je sprejel skrajno pribežnika z največjo nezaupljivostjo. Še le tedaj, ko je uvidel, da misli Nemeč resno s pobegom, mu je zaupal. Med uporniki je postal nadarjeni legijonar: zunanji minister, šef generalnega štaba in vodja poročevalske službe. za inozemsko časopisje. Vodil je državno dopisovanje v francoskem in angleškem jeziku, kupoval za upornike utihotapljeno orožje, organiziral topništvo in pustil izdelati karte za celotno uporno ozemlje. Sestavljal je letake ter knjižice, v katerih je pozival francoske legijonarje nemške narodnosti, naj dezertirajo po njegovem vzgledu k marokanskemu Andreju Hoferju - Abd el Krimu. Njegovi pozivi so rodili precejšen uspeh. Abd el Krim je podaril svojemu ministru in vrhovnemu generalu lepo vilo ob morski obali ter mu dovolil več žen. Nemeč se je uživel tolikanj v novo ulogo, da je postal mohamedanec in prevzel ime: Calid ben Hadj.

Ko se je Francozom ter Špancem le vendar posrečilo, da so po letih najlju-

tejših bojev s premočjo in modernim orožjem ukrotili upor v Maroku in zajeli Abd el Krima, je njegova desna roka Klems ušel v hribe. Še le francoskemu kapitanu, ki je poznal Klemsa izza legijonarskega službovanja, se je posrečilo, da ga je pregovoril z laži-obljubami, da je zapustil skrivališče in se podal k Francozom. Kakor hitro je bil v francoskih rokah, so ga postavili pred vojno sodišče. Klems se je skliceval, da je maročanski državljan in da nima Francija z njim nobenega opravka, a kljub tem protestom so ga obsodili kot dezerterja na smrt.

V ječi se je spomnil na svojo mater v Nemčiji. Pisal jej je in jo prosil, naj mu pošlje par copat, nekaj žepnih robcev in pisalni papir. Mati je storila za sina še mnogo več. Pustila je sestaviti prošnjo za pomilostitev, katero je predal nemški poslanik v Parizu predsedniku francoske republike. Prezident je bivšega prostaka ter generala pomilostil na dosmrtno ječo v francoski kazenski koloniji Guayana ob obali Južne Amerike. Te dni je bil Klems z drugimi kaznjenci prepeljan na ladji na strašni Hudičev otok v Guayani, kjer je umrlo grozne smrti že bogznaj koliko obsojenih višjih francoskih oficirjev in političnih kaznjencev.

Zelo je bil pljan. Jurček se je tako napil, da je obležal na cesti. Prišel je postopač in mu ukradel čevlje. Prišel je sosed z vozom po cesti: »Umakni se, Jurček!« — Jurček se je zbudil, potipal se po nogah in odvrnil: »Le dalje pelji, jaz sem obut, te bose noge pa itak niso moje!«

Gospodarska obvestila.

Kolje za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste razan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. 363

»Flugs« kose s kosirjem I. VIDEMŠEK, MARIBOR, Koroščeva cesta 36. 114

Čemu se zemlja neguje? Da zamore v zemljo zrak, ki je potreben k koristnemu razpoloženju zemlje in k vznikanju semena, dalje zahtevajo rastlinske vlago, ki omogočuje močne korenine in čvrsto steblo. Z negovanjem se tu di voda v zemlji potrebno in enakomerno razdeli. Razen tega se z negovanjem zemlje uničuje plevel, zaeno se pokončujejo tudi razni škodljivci rastlin ali njihov zarod, dalje se pomaga s tem koreninam do širšega razvitka po zemlji.

Plevel je veliki škodljivec njive. On krade rastlinam hrano, prostor in vodo, se ovija krog steblic, katere potem poležejo, prenaša na rastline mnogovrstne svoje bolezni, se jadrno razkoši ter kvarji zemljo in njeno rodovitnost. Obstoj se mu prepreči s sejanjem izčiščenega zrna, z izvrševanjem okopavanja in pletve ob pravem času, s pokosenjem ob času ko cveti, sploh z negovanjem okopanin.

Pravila o krmiljenju konj. V prvem letu morajo dobivati žrebeta dobro in izdatno krmo, kajti ta čas pridobe na teži in rasti toliko, kakor pozneje vsa leta skupaj. Kar se ta čas zanemari, ne nadomesti se pozneje tako z lahkoto. Radi tega pazimo na pogostne in pravilne porcije ter na pravilno polaganje istih. Navedeno prihaja v poštev osobito pri žrebetih. Konjski želodec je v primeru z velikostjo cele živali — majhen. Konje krmimo izdatno ne samo ob času, ko se od njih zahteva mnogo moči, nego privoščimo jim že tudi pred tem. Zakaaj pred težko ali naglo

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

»Grof Erazem Tatenbah, kaj ste vi danes?«
»Nič, dunajski sluga,« odvrne Tatenbah kratko.

»In to hočete ostati. Ali hočete, da vas napravijo ne samo za slugo, ampak tudi za sužnja, ki bo klonil svoj ponosni tilnik pred izmozganimi dvorjani?«

»O, grofica Zrinjska, kaj mislite o meni?«
»Ponosnega sem si slikala grofa Tatenbaha, ki se zaveda svoje moči. Po rodu in premoženju je najveljavnejši na Štajerskem, toda noče se zavedati tega, noče razumeti, kako bi postal še močnejši, neodvisen, svoboden, sam svoj vladar.«

»Kaj, sam svoj vladar,« vzklikne Tatenbah ter se dvigne s sedeža in prime za desnico grofice, ki mu jo je prepustila.

»Da, neodvisen vladar, vojvoda štajerski, kateremu bi se klanjali drugi nemški plemenitaši kot kralju slovenskih pokrajin.«

13

»Kaj vojvoda, vladar Slovenije?«

»Da, vladar velikega ozemlja in vladar srcu, ki čuti za svobodnega vojvoda to, česar on ne sluti.«

»Kaj, kneginja, ali je res? Ali smem upati? Ali smem izreči besedo, da vračate moja tajna čustva, ki jih gojim že toliko časa v svojem srcu? O, recite kneginja, da me ljubite!«

»Da, Tatenbah, moje srce je vaše, a vaše le, če ste tudi junak, ker le junaku žrtvujem svojo ljubezen.«

»Kako srečen sem! Neskončno srečen, ko slišim te besede,« vzklikne vzničeno grof Tatenbah, pade na kolena pred grofico ter jo objame okoli kolen.

»Tvoj za vedno, grofica Zrinjska, ti duša moje duše, za te storim vse.«

V tem trenutku se slišijo koraki; hitro se dvigne grof ter se vsede v naslonjač, grofica pa se zopet vrne k oknu.

V sobo sta stopila grof Zrinjski in Frankopan. Prvi je razgrnil pergament ter ga položil pred Tatenbaha, ki je gledal kakor omamljen, ko mu je Zrinjski prečital vsebino cele pogodbe z grofom Wesselenyjem in Nadasdyjem.

»Ali še dvomiš,« vpraša grof Zrinjski kratko.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2119

